

Libris .RO

Respect pentru oameni și cărți

BERNARD CORNWELL STĂPÂNII NORDULUI

Traducere din limba engleză
GABRIEL TUDOR / GRAAL SOFT

CUPRINS

Toponime	9
Partea întâi. REGELE SCLAV	13
Partea a doua. CORABIA STACOJIE.....	161
Partea a treia. UMBRA RĂTĂCITOARE.....	261
Notă istorică	365

Voiam să fie întuneric. Dar, în acea noapte de vară, luna, ca o seceră argintie, se strecura, când și când, printre nori, de parcă ar fi vrut să-și rădă de mine. Iar eu voiam să fie întuneric.

Cărasem doi saci din piele către creasta scundă, ce marca granița nordică a domeniului meu. Domeniul meu. Se numea Fifhaden și era răsplată cu care mă blagoslovisse regele Alfred pentru că-l slujisem cu credință la Ethandun, acolo unde, pe dealul prelung, înverzit, nimicise oastea daneză. Acolo se ridicase zid de scuturi contra zid de scuturi și, la sfârșitul bătăliei, Alfred era iarăși pe tron; danezii fură zdrobiți, și Wessex supraviețui. Îndrăznesc să spun că, în acea zi, înfăptuisem mai multe decât majoritatea ostașilor noștri. Femeia mea murise, prietenul meu murise, o suliță mi se împlântase adânc în coapsa dreaptă, iar răsplată mea fu Fifhaden.

Cinci hide¹. Asta însemna această denumire. Cinci hide! Un pământ atât de sărăcăcios, încât abia putea hrăni cele patru familii de sclavi care-l arau, creșteau oi și prindeau pește în râul Kenet. Altor războinici li se dăruiseră domenii întinse, chiar și Biserica primise păduri bogate și pășuni cu iarbă grasă, în vreme ce eu primisem cinci hide. Îl uram pe Alfred. Era un rege zgârcit, pios, mizerabil, care n-avea încredere în mine, fiindcă nu mă-nchinam lui Hristos, fiindcă eram un nordic și

¹ Hide sau hidig – veche măsură de suprafață englezească, astăzi ieșită din uz, echivalentă cu 60 de acri (n.tr.)

Refiindcă îi dădusem regatul înapoi la Ethandun. Și, drept recompensă, îmi dăruise Fifhaden. Ticălosul!

Așa că acum căram cei doi saci spre creasta joasă, tunsă de oi și presărată cu bolovani uriași, cenușii, ce sclipeau în lumină când luna își revărsa razele printre mănunchiurile de nori. M-am târât către unul dintre acei bolovani, și Hild îngenunche lângă mine.

Pe atunci, era femeia mea. Fusese călugăriță la Cippanhamm, dar danezii cuceriseră orașul și o batjocoriseră. Acum însă era cu mine. Uneori, noaptea, o auzeam rugându-se, iar rugile sale erau toate doar lacrimi și deznădejde, și bănuiam că, într-un sfârșit, avea să se întoarcă la zeul său, dar pentru moment eu eram refugiul ei.

– Ce așteptăm aici? întrebă ea.

Mi-am dus degetul la buze, făcându-i semn să tacă. Ea mă privi mirată. Avea chipul prelung, ochii mari și părul auriu sub o basma zdrențăroasă. Îmi ziceam în sinea mea că mare păcat ar fi fost ca o așa frumusețe să rămână închisă într-o mănăstire. Desigur, Alfred voia ca Hild să apuce iarăși calea călugăriei. De aceea o și lăsam să stea cu mine. Ca să-l înfurii. Ticălosul!

Voiam să fiu sigur că nu ne urmărea nimeni. De altfel, era puțin probabil să se fi întâmplat asta, căci oamenilor nu le place să se aventureze în puterea nopții, când creaturi oribile bântuie pământul. Hild își ținea strâns crucifixul în palmă, dar eu nu mă temeam de beznă. Încă de când eram copil învășasem să iubesc noaptea. Eram un sceadugengan, o umbră rătăcitoare, una dintre acele creaturi de care oamenii se tem.

Am așteptat mult timp, ca să fiu sigur că nu mai era nimeni altcineva pe creastă, apoi am scos Acul-Viespii, sabia mea cea scurtă, și am tăiat cu ea o brazdă de pământ pătrătoasă, smulgând-o cu tot cu iarba care-și înfipsese rădăcinile în ea. Apoi am săpat în pământ, adunând țărâna în pelerină. Lama sabiei izbea în cremene și cretă și mi-am dat seama că avea să se tocească, dar am continuat să sap cu ea până am făcut o groapă suficient de mare cât să încapă în ea un coșciug de prunc. Am îndesat apoi săculeții în groapă. Acolo era prada mea. Aurul și

fiindcă îi dădusem regatul înapoi la Ethandun. Și, drept recompensă, îmi dăruise Fifhaden. Ticălosul!

Așa că acum căram cei doi saci spre creasta joasă, tunsă de oi și presărată cu bolovani uriași, cenușii, ce sclipeau în lumină când luna își revărsa razele printre mănunchiurile de nori. M-am târât către unul dintre acei bolovani, și Hild îngenunche lângă mine.

Pe atunci, era femeia mea. Fusese călugăriță la Cippanhamm, dar danezii cuceriseră orașul și o batjocoriseră. Acum însă era cu mine. Uneori, noaptea, o auzeam rugându-se, iar rugile sale erau toate doar lacrimi și deznădejde, și bănuiam că, într-un sfârșit, avea să se întoarcă la zeul său, dar pentru moment eu eram refugiul ei.

– Ce așteptăm aici? întrebă ea.

Mi-am dus degetul la buze, făcându-i semn să tacă. Ea mă privi mirată. Avea chipul prelung, ochii mari și părul auriu sub o basma zdrențăroasă. Îmi ziceam în sinea mea că mare păcat ar fi fost ca o așa frumusețe să rămână închisă într-o mănăstire. Desigur, Alfred voia ca Hild să apuce iarăși calea călugăriei. De aceea o și lăsam să stea cu mine. Ca să-l înfurii. Ticălosul!

Voiam să fiu sigur că nu ne urmărea nimeni. De altfel, era puțin probabil să se fi întâmplat asta, căci oamenilor nu le place să se aventureze în puterea nopții, când creaturi oribile bântuie pământul. Hild își ținea strâns crucifixul în palmă, dar eu nu mă temeam de beznă. Încă de când eram copil învățasem să iubesc noaptea. Eram un sceadugengan, o umbră rătăcitoare, una dintre acele creaturi de care oamenii se tem.

Am așteptat mult timp, ca să fiu sigur că nu mai era nimeni altcineva pe creastă, apoi am scos Acul-Viespii, sabia mea cea scurtă, și am tăiat cu ea o brazdă de pământ pătrătoasă, smulgând-o cu tot cu iarba care-și înfipsese rădăcinile în ea. Apoi am săpat în pământ, adunând țărâna în pelerină. Lama sabiei izbea în cremene și cretă și mi-am dat seama că avea să se tocească, dar am continuat să sap cu ea până am făcut o groapă suficient de mare cât să încapă în ea un coșciug de prunc. Am îndesat apoi săculeții în groapă. Acolo era prada mea. Aurul și

pe Svein Cal Alb, la Ethandun. Eu eram omul care-i dăduse înapoi regatul lui Alfred. Dar îmi uram regele. De aceea îl păre-seam. Calea mea era calea ascuțișului sabiei, și ea urma să mă ducă acasă. Aveam să mă îndrept către nord.

Lundene este cel mai mare oraș de pe toată insula Britaniei, și întotdeauna am îndrăgit clădirile sale ruinate și străduțele bătute de soare, dar am zăbovit acolo împreună cu Hild doar două zile, într-o tavernă saxonă din orașul nou, la vest de zidurile romane părăginite. Pe atunci, orașul făcea parte din regatul Merciei, dar găzduia o garnizoană daneză. Crășmele erau pline de negustori, străini și marinari, iar un negustor pe nume Thorkild ne dădu un permis de liberă trecere spre Northumbria. I-am spus că mă cheamă Ragnarson; omul nu mă crezu, dar nici nu mă descusu cu întrebări, ci ne dădu permisul în schimbul sumei de doi bani de argint și al promisiunii că aveam să vâslesc pe corabia sa. Eram saxon, dar fusesem crescut de danezi, așa că le vorbeam bine limba, iar Thorkild presupuse că sunt danez get-beget. Coiful meu arătos, cămașa de zale și cele două săbii îi dădură de înțeles că sunt războinic și sigur bănuia că eram vreun fugar din oastea învinsă a danezilor. Dar ce-i păsa lui? El avea nevoie de vâslași. Unii negustori foloseau doar sclavi la vâsle, dar Thorkild știa că sclavii sunt o pacoste, de aceea angaja oameni liberi.

Am plecat la reflux, cu cala plină de baloturi de pânză, ulei din Franca, blănuri de castor, și ei pricopsite și saci din piele umpluți cu boabe prețioase de muștar și chimion. Odată ieșiți din oraș, pătrunzând în estuarul Tamisei, am intrat în Anglia de Est, dar n-am văzut mare lucru din acest regat, căci, în prima noapte, vălătuci groși de ceață prinseră a se rostogoli dinspre mare și nu se mai dezlipiră de noi zile la rând. În unele dimineți, nu puteam naviga deloc și, chiar când vremea se mai îmbună, tot nu am îndrăznit să ne îndepărtăm prea mult de țarm. Mă gândisem să mă întorc acasă pe corabie, fiindcă aș fi ajuns mai iute decât pe uscat, când colo, ne târam prin negura groasă, între malurile noroioase, vârtejuri și curenți primejdioși.

Ne opream în fiecare seară, ne găseam un loc unde să aruncăm ancora sau să legăm parâmele de țărm și am petrecut o săptămână încheiată în afurisitele de mlaștini din Anglia de Est, din cauză că o scândură din bordaj se crăpă și nu puteam să scoatem apa suficient de repede din cală; așa că am fost nevoiți să tragem corabia pe un mal mlăștinos ca să o reparăm. Când cala fu bine căptușită, vremea se făcuse deja frumoasă și soarele strălucea deasupra unei mări fără pic de ceață. Am vâslit către nord, făcând în continuare popasuri seară de seară. În acest timp, am văzut alte douăsprezece corăbii, mai lungi și mai înguste decât cea a lui Thorkild. Erau nave de război daneze și toate se îndreptau spre nord. Am presupus că erau fugari din oastea învinsă a lui Guthrum și că se îndreptau spre casă, către Danemarca sau, poate, către Frizia sau în oricare alt loc mai ușor de fefuit decât Wessexul lui Alfred.

Thorkild era un bărbat înalt și posomorât, care arăta ca de vreo treizeci și cinci de ani. Părul cenușiu îi era prins în cozi care atârnav, ca niște funii, până la șolduri; pe mâini nu purta acele brățări care dovedeau vitejia unui războinic.

– N-am fost niciodată luptător, mi se confesă el. Am fost crescut să fiu negustor, și asta am fost întotdeauna, iar fiul meu îmi va duce meșteșugul mai departe, când n-oi mai fi eu.

– Locuiești în Eoferwic? l-am întrebat.

– În Lundene. Dar am o prăvălie și la Eoferwic. Acolo, prețul lânii e foarte bun.

– Mai domnește Ricsig acolo?

– Omul scutură din cap.

– Ricsig e mort de doi ani. Pe tron e acum Egbert.

– În Eoferwic, domnea un rege Egbert pe când eram eu copil.

– O fi fiul lui... sau nepotul? Poate vărul? Nu știu... în orice caz, e saxon.

– Deci, cine stăpânește cu adevărat Northumbria?

– Noi, firește, răspunse el, referindu-se la danezi. În țările cucerite, danezii înscăunau adesea un rege saxon de paie, iar Egbert, oricine ar fi fost, era, cu siguranță, un asemenea rege doar cu numele. Crea aparența legalității în privința ocupanților danezi, dar adevăratul conducător era jarlul Ivarr, danezul

Re care stăpâna cea mai mare parte a pământurilor din jurul orașului. Stăpân este Ivarr Ivarson, continuă Thorkild, cu o urmă de mândrie în glas. Tatăl lui a fost Ivar Lothbrokson.

– L-am cunoscut pe Ivar Lothbrokson, am zis eu.

Mă îndoiesc că Thorkild mă credea, dar era adevărat. Ivar Lothbrokson fusese un războinic de temut, subțire și slab ca un schelet, dar sălbatic și înfricoșător. Fusese prieten bun cu jarlul Ragnar, cel care m-a crescut. Iar fratele lui fusese Ubba, cel pe care-l ucisesem lângă mare.

– Ivarr deține cu adevărat puterea în Northumbria, mă lămuri Thorkild, dar nu și pe valea râului Wiire. Acolo, stăpânește Kjartan. Când rosti numele lui Kjartan, negustorul își atinse, în treacăt, amuleta de la gât. Acum i se zice Kjartan cel Crud, iar fiul lui e și mai rău.

– Sven, am rostit eu, cu amărăciune în glas. Și pe Kjartan, și pe Sven i-am cunoscut. Au fost dușmanii mei.

– Sven cel Chior, completă Thorkild, cu o grimasă, și din nou își atinse amuleta, ca și cum ar fi vrut să alunge răul stârnit de invocarea aceluiași nume. Iar, la nord de ei, domnește Ælfric de Bebbanburg.

Și pe el îl știam. Ælfric de Bebbanburg era unchiul meu și cel care-mi furase pământurile. Dar m-am prefăcut că nu-l cunosc.

– Ælfric? am întrebat eu. Un alt saxon?

– Da, un saxon, încuviință Thorkild, dar cetatea lui e prea puternică pentru noi, adăugă el, ca pentru a explica de ce i se îngăduia unui stăpân saxon să rămână în Northumbria; el nu ne supără cu nimic.

– E prieten cu danezii?

– Nu ne e dușman, lămuri negustorul. Aștia sunt cei trei mari stăpâni – Ivarr, Kjartan și Ælfric. Cât despre regiunea de dincolo de dealuri, în Cumbraland, nimeni nu știe ce se petrece acolo. Omul se referea la coasta vestică a Northumbriei, ce se învecina cu Marea Irlandei. Trăia un mare jarl danez în Cumbraland, continuă el. Hardicnut pe numele lui. Dar am auzit că a fost ucis într-o încăierare. Și acum, cine știe ce-o mai fi? făcu danezul, ridicând din umeri.

Așadar, aceea era Northumbria, un regat al căpeteniilor rivale, dintre care nici una nu avea motive să mă îndrăgească, iar două chiar aveau toate motivele să-mi dorească moartea. Și, totuși, era casa mea, și aveam o datorie de îndeplinit acolo, ceea ce mă mânase pe calea sabiei.

Era datoria răzbunării sângeroase. O răzbunare care încolțise în inima mea în urmă cu cinci ani, când Kjartan și oamenii lui dădură năvală în gospodăria jarlului Ragnar, în toiul nopții. Arseseră casa și-i măcelăriseră fără milă pe oamenii care încercaseră să se salveze din flăcări. Ragnar mă crescuse, îl iubisem ca pe un părinte, iar uciderea lui rămăsese nepedepsită. Avea un fiu, pe care îl chema tot Ragnar și care era prietenul meu, dar Ragnar cel Tânăr nu putea împlini răzbunarea, căci era ținut zălog în Wessex. Așadar, eu trebuia să merg spre nord, să-l găsesc pe Kjartan și să-lucid. Și aveam să-iucid și fiul, pe Sven cel Chior, care o luase prizonieră pe fiica lui Ragnar. Oare mai trăia Thyra? Nu știam. Știam doar că jurasem să răzbum moartea lui Ragnar cel Bătrân. Uneori, pe când vâsleam pe corabia lui Thorkild, mi se părea că făceam o prostie întorcându-mă acasă, căci în Northumbria mișunau pretutindeni dușmanii mei. Însă destinul mă mâna și am simțit un nod în gât când am ajuns, în sfârșit, la gura largă a estuarului Humber.

Nimic nu se vedea în afară de un țărnm jos și mîlos, ce abia se zărea printre rafalele de ploaie și din pricina sălciilor care străjuiau apele involburate. Dantelele lungi ale algelor fluturau, grele, prin undele cenușii. Acesta era râul care avea să mă conducă în Northumbria și am știut, în acea clipă, că luasem hotărârea corectă. Acolo era casa mea. Nu Wessexul, cel cu ogoare mai mănoase și dealuri mai domoale. Wessex era un ținut îmblânzit, ținut strâns în hățuri de rege și Biserică, în vreme ce aici, în aerul mai rece al râului, simțeam sălbăticia.

– Acolo trăiești tu? mă întrebă Hild, pe când țărnmurile râului se apropiu tot mai mult de noi.

– Țara mea e mai departe, spre nord, i-am explicat. Asta e Mercia, am zis, arătând spre malul sudic al râului, după care am indicat malul nordic și am continuat: Acolo e Northumbria, care se întinde în ținuturile barbarilor.

Respect pe Barbarii? eni și cărți

– Scoții, am lămurit-o, scuipând într-o parte cu năduf. Înaintea danezilor, scoții au fost cei mai aprigi dușmani ai noștri; au cotropit până și spre sud, pământurile noastre, dar, ca și noi, au fost și ei atacați de oamenii nordului, așa că nu mai erau o amenințare așa de mare, chiar dacă nu pierise de tot.

Am vâslit în susul râului Ouse, și cântecele noastre însoțeau pleoscăitul vâslelor, pe când pluteam lin pe sub sălcii și arini, pe lângă pajiști și crânguri; acum, că intrasem în Northumbria, Thorkild scoase sculptura de la prova corabiei, înfățișând un cap de câine fioros, pentru ca monstruoasa creatură să nu sperie spiritele locului. În acea seară, sub un cer limpede, am ajuns la Eoferwic, cea mai mare așezare din Northumbria și locul unde tatăl meu fusese ucis, iar eu rămăsesem orfan, locul unde îl întâlnisem pe Ragnar cel Bătrân, care mă crescuse ca pe copilul lui și mă făcuse să-i îndrăgesc pe danezi.

Când ne aflam aproape de oraș, deja abandonasem vâslele, căci trăsesem la ele toată ziua, iar Thorkild mă lăsase să mă odihnesc. Așa că stăteam la prova, privind rotocoalele de fum ce se ridicau pe hornurile caselor din oraș. Apoi am aruncat o privire peste râu și am zărit primul leș. Era al unui băiat, probabil de zece sau unsprezece ani, gol, având doar o zdreanță aruncată peste șolduri. Îi fusese retezată beregata, dar tăietura nu avea pic de sânge, căci apele râului spălaseră rana. Pletele lui lungi și blonde pluteau ca niște alge pe sub apă.

Apoi, am mai văzut două leșuri plutind și, când, ne-am apropiat îndeajuns de mult, am zărit bărbați pe palisadele orașului. Erau mulți, prea mulți, cu sulite și scuturi, dar și mai mulți erau pe cheiuri, îmbrăcați în zale, aruncând spre noi căutături crâncene și având săbiile scoase din teci. Thorkild strigă un ordin, și oamenii noștri ridicară vâslele, de pe care șiroaie de apă începură să se scurgă înapoi în râu.

Corabia se lăsă purtată de curent și, din oraș, niște țipete răzbătură până la noi.

Ajunsesem acasă.

Unu

Thorkild lăsa corabia să plutească în josul râului cam o sută de pași, apoi o trase cu prova spre mal, nu departe de o salcie. Sări pe uscat, legă o funie împletită din piele de focă de trunchiul copacului, pentru a prioni corabia și, după ce aruncă o privire înspăimântată către oamenii înarmați aflați mai sus, pe țârm, urcă iar la bord, împleticindu-se.

– Hei, tu, zise el și arată spre mine, mergi și vezi ce se întâmplă!

– Se întâmplă lucruri rele, i-am răspuns. Ai nevoie să știi mai multe?

– Am nevoie să știu ce se întâmplă cu prăvălia mea și n-aș vrea să-i întreb pe ei, bâigui omul, mișcându-și capul spre războinicii de pe mal. Așa că mergi și întreabă-i tu.

Mă alesese pe mine, fiindcă eram războinic și fiindcă, dacă muream, nu m-ar fi jelit. Cei mai mulți dintre vâslașii săi erau în stare să se lupte, dar el evita încleștările ori de câte ori putea, căci vărsarea de sânge și negustoria nu făceau niciodată casă bună. Câțiva oameni înarmați se îndreptau de-acum spre noi, pe mal. Erau șase, dar se apropiau cu multă băgare de seamă, căci Thorkild avea de două ori mai mulți oameni doar la prova, și toți marinarii lui erau înarmați cu topoare și sulite.

Am tras pe mine cămașa de zale și am scos de la cingătoare coiful cu creastă, ce avea sculptat pe el un cap de lup, capturat de pe o corabie daneză în largul coastelor galeze, m-am încins cu săbiile și, astfel înveșmănat de război, am sărit, greoi, pe țârm.

Am alunecat pe malul abrupt, m-am prins de un snop de urzici, ca să mă sprijin, apoi, blestemând afurisitele ace, mi-am croit drum în sus, spre cărarea ce șerpuia de-a lungul râului. Mai fusesem cândva acolo, căci aceea era pășunea largă din lunca râului, unde tatăl meu condusesese asaltul asupra cetății Eoferwic. Mi-am pus coiful pe cap și i-am strigat lui Thorkild să-mi arunce scutul. Negustorul făcu întocmai și, chiar pe când mă pregăteam să mă îndrept către cei șase bărbați care mă priveau cu săbiile pregătite de luptă, Hild sări după mine.

– Ar fi trebuit să rămâi pe corabie, i-am zis.

– Nu fără tine, răspunse ea. Căra desaga noastră din piele, în care nu se aflau decât niște haine ponosite, un cuțit și o tocilă. Cine sunt? întrebă ea, mișcând ușor capul spre cei șase bărbați care se aflau încă la vreo cincizeci de pași de noi și nu păreau prea dornici să micșoreze distanța.

– Hai să aflăm, am șuiert eu și am tras din teacă Răsuflarea-Șarpelui.

Umbrele erau prelungi, iar fumul de la focurile din vetrele orașului se întrezărea, cu undiri de purpură și aur, în lumina amurgului. Corbi zburau către cuiburile lor, și, în depărtare, vedeam vaci îndreptându-se spre mulsul de seară. Am pășit către cei șase războinici. Eram în zale, aveam un scut și două săbii, purtam brățările de aur și un coif ce valora cât trei cămăși din zale din cele mai bune; înfățișarea mea îi tulbură pe cei șase, care se strânseseră unii într-alții, așteptând să mă apropiu. Aveau cu toții săbiile scoase, dar am văzut că doi purtau la gât crucifixe, ceea ce m-a făcut să presupun că erau saxoni.

– Când un om se întoarce acasă, le-am zis eu în engleză, nu se așteaptă să fie întâmpinat de săbii.

Doi dintre ei păreau mai purii, să fi avut până în patruzeci de ani. Purtau bărbi dese și cămăși de zale. Ceilalți patru aveau doar pieptare de piele și nu păreau să aibă mai mult de șaptesprezece-optsprezece ani. Țineau săbiile la fel de stângaci pe cât aș fi ținut eu coarnele unui plug. Probabil presupuneau că sunt danez, fiindcă debarcasem de pe o corabie daneză și negreșit știau că împreună puteau răpune un danez, dar la fel

De bine știau că un danez echipat de luptă avea toate șansele să-i omoare pe cel puțin doi dintre ei înainte de a fi ucis, așa că am observat o mare ușurare pe chipurile lor când le-am vorbit în engleză. Dar erau totuși nedumeriți.

– Cine ești? mă întrebă unul dintre cei doi bărbați mai în vârstă.

Nu i-am răspuns, ci am continuat să mă apropiu de ei. Dacă ar fi hotărât să mă atace, n-aș fi avut încotro decât să fug rușinos sau să mor, dar am pășit semeț, cu scutul lăsat într-o parte și vârful sabiei atingând iarba înaltă. Ei luară refuzul meu de a răspunde drept aroganță, când, de fapt, era doar nedumerire. Mă gândisem să-mi dau orice alt nume, mai puțin decât pe al meu, căci nu voiam ca Kjartan sau hainul meu unchi să afle că mă întorsesem în Northumbria. Dar, pe de altă parte, numele meu ar fi fost sigur recunoscut, și am fost ispitit, în mod prostește, să-l folosesc, pentru a-i ului. Însă inspirația mă salvă la timp.

– Sunt Steapa din Defnascir, le-am spus și, gândindu-mă că numele de Steapa nu era, poate, așa de cunoscut în Northumbria, am adăugat, cu trufie. Eu sunt cel care l-a băgat în pământ pe Svein Cal Alb.

Omul care voise să-mi știe numele se dădu un pas înapoi.

– Tu ești Steapa? Cel care-l slujește pe regele Alfred?

– În persoană.

– Stăpâne, îngăimă el și-și lăsă în jos sabia.

Unul dintre tineri își atinse crucifixul și se lăsă într-un genunchi. Un al treilea își vârî sabia în teacă, iar ceilalți, hotărând că e un gest prudent, îi urmară exemplul.

– Tu cine ești? l-am întrebat.

– Noi îl slujim pe regele Egbert, răspunse unul dintre bărbații mai vârstnici.

– Și morții? am întrebat eu, gesticulând spre râu, unde un alt leș dezgolit era purtat de curent, în cercuri domoale. Ei cine sunt?

– Danezi, stăpâne.

– Ucideți danezi?

– E voia Domnului, stăpâne, zise el.